

PROČIŠĆENI NESLUŽBENI TEKST

(„Narodne novine HNŽ/K“, broj: 5/00, 4/04, 5/04, 1/14 i 7/16)

ZAKON O OSNOVNOM ODGOJU I OBRAZOVANJU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se djelatnost osnovnog odgoja i obrazovanja kao djela sveukupnog sustava i obrazovanja Hercegovačko-neretvanske županije – kantona (u daljnjem tekstu: Županija).

Djelatnost osnovnog odgoja i obrazovanja od posebnog je društvenog interesa. Djelatnost osnovnog odgoja i obrazovanja obuhvaća obvezno osnovnog obrazovanje i odgoj, druge oblike ili vidove osnovnog obrazovanja i odgoja djece, mladeži i obrazovanje odraslih osoba.

Članak 2.

Drugi oblici ili vidovi osnovnog odgoja i obrazovanja djece i mladeži (glazbeno, plesno, baletno, likovno, športsko i drugo obrazovanje) i osnovnog obrazovanje odraslih osoba uredit će se posebnim propisom što ga donosi ili ga predlaže za donošenje Ministarstvo prosvjete, znanosti, kulture i športa županije (u daljnjem tekstu: Ministarstvo).

Članak 3.

Svrha osnovnog odgoja i obrazovanje je učeniku omogućiti stjecanje osnovnih znanja pojmova, umijeća, vještina i navika potrebnih za život i rad ili nastavak školovanja.

Škola je dužna osigurati kontinuirani razvoj učenika kao duhovnog, tjelesnog, moralnog, intelektualnog i društvenog bića sukladno njegovim psiho-fizičkim sposobnostima i sklonostima.

Škola učenike priprema, u skladu s njihovim mogućnostima i sposobnostima, aktivan doprinos stvaranju društva utemeljena na vladavini zakona i poštivanju ljudskih prava, te za njihovo sudjelovanje u ekonomskom razvitku društva i promicanju općepriznatih moralnih načela koje će osiguravati najbolji životni standard za sve građane.

Članak 4.

Ciljevi i zadaće osnovnog odgoja i obrazovanja su:

- a.) Omogućavanje pristupa znanju kao temelju za razumijevanje sebe, drugoga i svijeta u kojem se živi;

- b.) Osiguranje optimalnog razvitka za svaku osobu, uključujući i one s posebnim potrebama, sukladno njihovom uzrastu, mogućnostima i duševnim te tjelesnim sposobnostima;
- c.) Promidžba poštivanja ljudskih prava i temeljnih sloboda i priprava svake osobe za život u društvu koje poštuje načela demokracije i vladavine zakona;
- d.) Razvijanje svijesti o pripadnosti državi Bosna i Hercegovini, vlastitoj kulturi samosvijesti, jeziku i nasljeđu, na način sukladan civilizacijskim tekovinama, upoznavajući i uvažavajući druge i drukčije, poštujući različitosti i njegujući međusobno razumijevanje, trepeljivost i solidarnost među svim ljudima, narodima i zajednicama u Bosni i Hercegovini i svijetu;
- e.) Osiguranju jednakih mogućnosti za obrazovanje i mogućnost izbora na svim razinama obrazovanja, bez obzira na spol, rasu, nacionalnu pripadnost, socijalno i kulturno podrijetlo i status, obiteljski status, vjeroispovijed, duševno-tjelesne i druge vlastite osobine;
- f.) Postizanje kvalitetnoga obrazovanja za građane;
- g.) Postizanje standarda znanja koji se mogu porediti na međusobnoj, odnosno europskoj razini, koji osiguravaju uključivanje i nastavak školovanja u europskom obrazovnom sustavu;
- h.) Poticanje cjeloživotnog učenje;
- i.) Promidžba ekonomskog razvitka;
- j.) Uključivanje u proces europskih integracija.

Ciljevi i zadaće osnovnoga odgoja i obrazovanja iz ovog članka ostvaruju se u osnovnim školama prema usvojenim nastavnim planovima i programima uključujući zajedničku jezgru nastavnih planova i programa.

Članak 5.

Obvezno osnovno obrazovanje i odgoj traje, u pravilu, devet (9) godina.

Osnovno obrazovanje i odgoj obvezno je za svu djecu od navršenih šest (6) do navršenih osamnaest (18) godina života.

Obvezno osnovno obrazovanje i odgoj je besplatano za svu djecu, što podrazumijeva postupno osiguravanje uvjeta za slobodan pristup i sudjelovanje učenika u odgoju i obrazovanju, te postupno osiguranje pristupa učenika besplatnim udžbenicima, priručnicima i drugom didaktičkom materijalu s kojima škola raspolaže.

U nastavnim i drugim aktivnostima u školi ne mogu se upotrebljavati ili izlagati didaktički i drugi materijali, koji bi se opravdano mogli smatrati uvredljivim za jezik, kulturu i religiju učenika koji pripadaju bilo kojoj nacionalnoj, etničkoj skupini ili religiji.

Vlada Županije će osnovati organ za praćenje i primjenu odredbe iz prethodnog stavka u skladu s Člankom 10. Okvirnog zakona.

Članak 6.

Osnovnoškolsku djelatnost kao djelatnost od posebnog društvenog interesa mogu obavljati osnovne škole i druge domaće pravne i fizičke osobe ukoliko ispunjavaju uvjete sukladno ovom Zakonu i drugom propisu.

Osnovno obrazovanje mogu obavljati i inozemne pravne i fizičke osobe u skladu s ovim Zakonom i drugom propisu.

Odredbe Zakona o ustanovama, Zakona o radu i odredbe drugih propisa primjenjivat će se na djelatnost osnovnog odgoja i obrazovanja samo na ona pitanja koju nisu regulirana ovim Zakonom.

Članak 7.

Strani državljani i osobe bez državljanstva imaju pravo stjecati osnovnoškolski odgoj i obrazovanje u Županiji sukladno ovom Zakonu i drugom propisu.

Članak 8.

Osnovno obrazovanje i odgoj djece obavljaju osnovne škole na temelju nastavnih planova i programa uključujući zajedničku jezgru nastavnih planova i programa koji će, pored odgojno-obrazovnih vrijednosti, osiguravati poštivanje jezičnih, kulturoloških, vjerskih i drugih posebnosti konstitutivnih naroda i nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini. Zajedničku jezgru nastavnih planova i programa i stavka 1. ovog članka izrađuje Agencija za nastavne planove i programe u skladu s člancima 42., 43. i 48 Okvirnog zakona o osnovnom i srednjem obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Okvirni zakon).

Članak 9.

Općinska tijela uprave nadležna za pitanja školstva i druge organizacije društvenih djelatnosti imaju prema osnovnoj školi prava i obveze na koje su ovlaštene ovim Zakonom i drugim propisom.

Članak 10.

Inspeksijski nadzor i stručno-pedagoški nadzor u osnovnom školstvu obavlja se sukladno posebnom propisu.

II. POTREBE I INTERESI OPĆINA I ŽUPANIJE U OSNOVNOM ŠKOLSTVU

Članak 11.

Potrebe i interesi općina i Županije u osnovnom školstvu u smislu ovoga Zakona su:

1. osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika u redovitim osnovnim školama,
2. osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika s teškoćama u psiho-fizičkom razvoju u posebnim skupinama i specijaliziranim odjelima u sklopu redovite osnovne škole,

3. osnovno obrazovanje i odgoj školskih obveznika s teškoćama u psiho-fizičkom razvoju u specijaliziranim osnovnim školama, odnosno osnovnim školama za učenike s posebnim potrebama,
4. osnovno umjetničko obrazovanje u sklopu redovite osnovne škole i u posebnim osnovnim umjetničkim školama,
5. obrazovanje darovitih učenika,
6. stručno usavršavanje učitelja i stručnih suradnika i
7. izdavanje časopisa, priručnika i stručnih publikacija od značenja za osnovno školstvo.

Članak 12.

Potrebe i interes općina i Županije u osnovnom školstvu ostvaruje se kroz financiranje djelatnosti osnovnog školstva sukladno s pedagoškim standardom (u daljnjem tekstu: Pedagoški standard) i normativom školskog prostora, opreme, nastavnih sredstava i učila u cilju što kvalitetnijeg osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja školskih obveznika (u daljnjem tekstu: Normativ).

Pedagoški standard i Normativ na prijedlog zavoda donosi Ministarstvo i objavljuje ga u Narodnim novinama Hercegovačko-neretvanske županije – kantona (u daljnjem tekstu: Županija)

Pedagoškim standardom i Normativom posebice se utvrđuje:

1. broj učitelja, stručnih suradnika i drugih djelatnika, njihovo stalno usavršavanje i uvjeti njihova rada,
2. broj učenika u odjelu, odnosno odgojno-obrazovnoj skupini,
3. školovanje djece s teškoćama u razvoju,
4. pedagoška norma sati, odnosno dnevno i tjedno opterećenje učenika i učitelja,
5. prijevoz učenika koji stanuju u naseljima udaljenim od škole,
6. školovanje darovitih učenika u učenika u umjetničkim programima,
7. rad vježbaonica za studente nastavničkih fakulteta,
8. prehrana učenika,
9. potreban školski prostor, oprema, nastavna sredstva i druga učila,
10. rad eksperimentalnih osnovnih škola,
11. informacijski sustav od važnosti za osnovno školstvo,
12. djelatnost drugih ustanova koje su od interesa za osnovno školstvo,
13. školovanje djece na jezicima nacionalnih manjina, odnosno zajednica i
14. druge vrijednosti i elemente u svezi s osnovnoškolskim odgojem i obrazovanjem

Članak 13.

Djelatnost osnovnog obrazovanja financira se sredstvima iz Proračuna Županije i proračuna jedinica lokalne samouprave.

Članak 14.

U županijskom Proračunu osiguravaju se sredstva za:

1. plaće učitelja, stručnih suradnika, odgojitelja i drugih djelatnika, njihovo stručno usavršavanje i doškoloavanje, te za poboljšanje uvjeta rada i životnog standarda,

2. troškove u svezi s školovanjem darovitih učenika, učenika u umjetničkim programima, djece s teškoćama u psiho-fizičkom razvoju, programe rada vježbaonica i eksperimentalnih osnovnih škola i za natjecateljske aktivnosti učenika,

3. osiguranje udžbenika i priručnika za učenike sukladno financijskim mogućnostima Proračuna i

4. djelatnost organizacija, udruga, institucija i informacijskih sustava koji su od interesa za osnovno školstvo.

5. prijevoz uposlenika

Članak 15.

Jedinice lokalne samouprave/osnivači škola dužni su osigurati sredstva za :

1. prijevoz učenika,

2. prehranu i produženi boravak učenika;

3. materijalne troškove, amortizaciju;

4. tekuće održavanje prostorija, nabavu opreme i nastavnih pomagala

Članak 16.

Općinsko vijeće može na teritoriju svoje općine utvrditi potrebe i interes u osnovnom školstvu i šire od potreba utvrđenih u članku 11. ovoga Zakona.

Sredstva za financiranje šire utvrđenih potreba iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se u proračunu općine koja ih je utvrdila.

III. OSNIVANJE DJELATNOST OSNOVNE ŠKOLE

1. Osnivanje, djelatnost i prestanak rada osnovne škole

Članak 17.

Osnovnu školu, kao javnu ustanovu, osniva općina uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Dvije ili više općina mogu zajednički osnovati osnovnu školu uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Vlada Županije može biti osnivačem redovite osnovne škole, specijalizirane osnovne škole i osnovne umjetničke škole u gospodarski i ekonomsko nerazvijenim općinama.

Osnovna škola se osniva sukladno s odgovarajućim programom razvoja i koncepcijom osnovnog odgoja i obrazovanja.

Članak 18.

Prije osnivanja osnovne škole osnivač imenuje povjerenstvo od najmanje tri (3) člana koje će sukladno ovomu Zakonu i drugom propisu uraditi prijedlog akta o osnivanju škole i obaviti druge radnje u svezi s početkom rada osnovne škole (imenovanje prvih učitelja i drugih djelatnika škole, izrada statusa, registriranje i dr.)

Akt o osnivanju škole iz stavka 1. ovog članka donose:

- općinsko vijeće kada je osnovna škola u vlasništvu općine,
- općinska vijeća kada je osnovna škola u zajedničkom vlasništvu dvije ili više općina,
- Vlada kada je osnovna škola u vlasništvu Županije

Članak 19.

Osnovnu školu mogu osnovati i druge domaće i inozemne pravne i fizičke osobe (u daljnjem tekstu: osnovna škola u privatnom vlasništvu) uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Na osnivanje, početak rada i djelatnost osnovne škole u privatnom vlasništvu odgovarajuće se primjenjuje ovaj Zakon i drugi propisi iz oblasti osnovnog školstva.

Akt o osnivanju osnovne škole u privatnom vlasništvu donosi domaća i inozemna pravna ili fizička osoba koja je osniva.

Djelatnost osnovne škole u privatnom vlasništvu u cijelosti financira osnivač.

Članak 20.

Osnovnu školu na području Županije mogu osnovati pravne i fizičke osobe iz drugih županija Federacije BiH ili drugog entiteta uz suglasnost Ministarstva.

Na osnivanje, početak rada i djelatnost osnovne škole iz stavka 1. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuje ovaj Zakon i drugi propisi iz oblasti osnovnog školstva.

Djelatnost osnovne škole iz stavka 1. ovog članka u cijelosti financira osnivač.

Članak 21.

Osnovna škola se upisuje u Registar ustanova kod nadležnog suda i Registar osnovnih škola Ministarstva (u daljnjem tekstu: registri), čime stječe pravnu i poslovnu sposobnost i pravo izdavanja obrazovnih isprava.

U registre iz stavka 1. ovoga članka može se upisati osnovna škola koja ispunjava uvjete za upis utvrđene ovim Zakonom i drugim propisom.

Osnovna škola je pravna osoba i ima pečat sukladno Zakonu o pečatu Županije.

Način, uvjete i sadržaj vođenja Registra osnovnih škola propisuje Ministarstvo posebnim propisom.

Članak 22.

Djelatnost osnovnog školstva obavlja se u osnovnim školama koje su upisane u registre iz stavka 1. članka 21. ovog Zakona.

Vrstu i broj osnovnih škola na svome području (u daljnjem tekstu: mreža osnovnih škola) utvrđuje Skupština Županije na prijedlog Vlade u skladu s Pedagoškim standardom, normativom te programom razvitka i koncepcijom osnovnog školstva.

Inicijativu o osnivanju škole iz prethodnog stavka pokreću Osnivač ili Ministarstvo.

Osnivač škole dužan je svakoj školskoj ustanovi, osigurati pravni subjektivitet i nastavu s planovima i programima, te udžbenicima na jezicima konstitutivnih naroda kojima pripadaju učenici te škole.

Odlukom o mreži osnovnih škola utvrđuju se statusna obilježja osnovnih škola i upisana područja iz kojih su učenici obvezni pohađati školu.

Na temelju odluke o mreži osnovnih škola iz stavka 2. ovog članka Ministarstvo donosi popis verificiranih osnovnih škola na prostoru Županije i objavljuje ga u Narodnim novinama Županije.

Članak 22a.

Sve javne osnovne škole imaju upisno područje.

Upisno područje određuje osnivač poštujući pri tom načelo da učenik pohađa najbližu osnovnu školu.

Svi učenici u dobi obveznog pohađanja nastave upisuju se u školu s upisnog područja u kojem su nastanjeni.

Nakon okončanja upisnog razdoblja škole će Ministarstvu dostaviti sve podatke o broju upisanih učenika uključujući i podatke o izboru jezika o kojem će se izjasniti roditelj ili skrbnik.

Pohađanje određene škole je obvezno osim ako učenik ne pohađa privatnu školu ili je izuzet od pohađanja škole kao što je predviđeno ovim Zakonom.

Članak 23.

Osnivač osnovnu školu osniva "aktom o osnivanju", koji pored uvjeta predviđenih Zakonom o ustanovama sadrži i odredbe o:

- nastavnom programu i uvjetima njegova ostvarivanja,
- zaposlenicima potrebnim za izvođenje nastavnog programa,
- osiguravanju odgovarajućeg prostora, nastavnih sredstava i pomagala,
- uvjetima i načinu osiguranja financijskih sredstava potrebnih za izvođenje nastavnog programa

Po zahtjevu osnivača ili škole suglasnost na akt o osnivanju škole daje Ministarstvo.

Akt kojim županijska Vlada osniva osnovnu školu ne podliježe ocijeni iz stavka 2. ovog članka.

Članak 24.

Broj učenika i razrednih odjela u redovitoj osnovnoj školi, osnovnoj školi s posebnim potrebama, te osnovnoj umjetničkoj školi, određuje se u skladu s Pedagoškim standardom, a škola se može osnovati ukoliko je moguće formirati devet (9) razrednih odjela u redovitoj osnovnoj školi, šest (6) razrednih odjela u školi s posebnim potrebama i osam (8) razrednih odjela u osnovnoj umjetničkoj školi.

U posebnim okolnostima, a na zahtjev osnivača, Ministarstvo može kriterije za osnutak škole prilagoditi posebnim potrebama osnivača.

Redovita osnovna škola, specijalizirana i osnovna umjetnička škola mogu se osnovati i kada nema dovoljan broj učenika za formiranje broj razrednih odjela utvrđenih u stavku 1. ovoga članka uz odobrenje koje, na zahtjev osnivača, daje Ministarstvo.

Članak 25.

Obveznost postojanja dovoljnog broja učenika za osnivanje optimalnog broja razrednih odjela ne odnosi se na osnovne škole u privatnom vlasništvu.

Pri utvrđivanju broja učenika u odjelu kao i broju odjela osnivač osnovne škole u privatnom vlasništvu obavezan je primjenjivati Pedagoški standard.

Članak 26.

Na zahtjev osnivača odluka o odobrenju početka obavljanja djelatnosti osnovnoj školi daje Ministarstvo temeljem zapisnika i prijedloga stručnog povjerenstva koje je utvrđivalo stupanj ispunjenosti propisanih uvjeta za početak obavljanja djelatnosti.

Osnovna škola može obavljati statusne i druge promjene sukladno ovome Zakonu i drugom propisu i uz prethodno pribavljenu suglasnost osnivača i Ministarstva.

Osnovna škola obavlja statusne promjene nakon završetka tekuće nastavne, odnosno prije početka nove školske godine.

Statusnu promjenu škola, odnosno osnivač obvezno prijavljuje glede njezinog upisa u registre.

Članak 27.

Osnovna škola pored obavljanja djelatnosti za koju je osnovana, sudjeluje u organiziranju kulturnog života i drugih aktivnosti glede ostvarivanja interesa mladih u slobodnom vremenu. Osnovna škola je obvezna surađivati s odgovarajućim stručnim službama za profesionalnu orijentaciju i razvijati oblike profesionalnog informiranja učenika glede njihovoga lakšeg uključivanja u sustav srednjoškolskog obrazovanja.

Članak 28.

U osnovnoj školi učenici se mogu organizirati u razrede, odjele, kombinirane odjele i radne skupine sukladno uvjetima i potrebama ostvarivanja ciljeva i zadaća nastavnog procesa.

Škole za svaku školsku godinu uređuju broj učenika u razrednom odjelu, kombiniranom razrednom odjelu i radnoj skupini u skladu s Pedagoškim standardom i uz prethodno mišljenje osnivača i odobrenje Ministarstva.

Članak 29.

Redovita osnovna škola, osnovna škola za učenike s posebnim potrebama i osnovna umjetnička škola mogu imati u svom sklopu područnu četvero-razrednu i osmo-razrednu osnovnu školu, odnosno područne razredne odjele čiji se rad uređuje sukladno ovomu Zakonu i posebnom propisu.

Osnovna škola ili njezina područna osnovna škola, odnosno područni razredni odjeli mogu biti ukinuti u slučajevima:

1. kada više ne postoji društveni interes i potreba za obavljanjem djelatnosti osnovnog školstva i
2. kada osnovna škola ili njezina područna osnovna škola, odnosno područni odjeli ne ispunjavaju utvrđene ciljeve i zadaće radi kojih su osnovani.

Članak 30.

Kada organ nadležan za poslove nadzora utvrdi da postoje nedostaci ili nepravilnosti u radu osnovne škole, zapovjedit će školi, odnosno osnivaču da ih u određenom roku otkloni.

Ako osnovna škola, odnosno osnivač u određenom roku otkloni utvrđene nedostatke, organ koji je zapovjedio njihovo otklanjanje predlaže Ministarstvu da donese akt o privremenoj zabrani rada osnovne škole.

Odobrenje za ponovni početak rada osnovne škole čiji rad je bio privremeno zabranjen daje se na način i u postupku predviđenim ovim Zakonom i drugim propisom za početak rada novoutemeljene škole.

Članak 31.

U slučaju ukidanja ili zabrane rada osnovne škole osnivač je dužan zatečenim učenicima osigurati započeto školovanje u drugoj osnovnoj školi.

Status djelatnika osnovne škole koja je ukinuta, odnosno čiji rad je zabranjen, regulirat će se sukladno Zakonu o radu.

2. Nastavni planovi i programi, te organiziranje nastave

Članak 32.

Osnovne škole, ovisno o vrsti nastavnih planova i programa koje izvode, jesu:

1. redovite osnovne škole,
2. specijalizirane osnovne škole, odnosno osnovne škole za učenika s posebnim potrebama i
3. osnovne umjetničke škole.

U redovitoj osnovnoj školi ostvaruje se nastavni plan i program za učenike normalnog psihofizičkog razvoja, programi za darovite učenike te škole i nastavni plan i program za odrasle osobe.

U specijaliziranoj osnovnoj školi, odnosno osnovnoj školi za učenike s posebnim potrebama ostvaruje se nastavni plan i program za učenike s teškoćama u psihofizičkom razvoju.

U osnovnoj umjetničkoj školi ostvaruje se nastavni plan i program za određene umjetničko obrazovanje učenika odraslih osoba.

Članak 33.

U redovitoj osnovnoj školi mogu se uz odgovarajuću primjenu individualiziranih postupaka i metoda rada s učenicima, ostvarivati nastavni planovi i programi iz stavka 3. i 4. članka 32. ovog Zakona.

Odluka o odobravanju, uvjetima i načinu ostvarivanja nastavnih planova i programa iz stavka 1. ovoga članka na zahtjev osnivača osnovne škole, donosi Ministarstvo.

Članak 34.

Nastavne planove i programe uključujući i zajedničku jezgru nastavnih planova i programa donosi Ministarstvo.

Nastavnim planom utvrđuju se nastavni predmeti redovite nastave s tjednim brojem sati po razredima, te broj sati za izborne predmete i izvannastavne aktivnosti.

Programom se utvrđuju sadržaji, ciljevi i zadaće redovitih i izbornih nastavnih predmeta.

Za izučavanje određenog izbornog predmeta učenik, njegov roditelj i skrbnik se opredjeljuju popunjavanjem anketnog listića, koji utvrđuje Ministarstvo, a sprovodi škola početkom školske godine.

Izborni predmeti nakon izbora postaju obvezatni za sve učenike koji se za njih opredijele.

Broj i vrstu izbornih predmeta i trajanje izvedbe izborne nastave utvrđuje se Godišnjim programom rada sukladno nastavnom planu i mogućnostima škole.

Članak 34a.

Škola će promovirati i štiti vjerska prava i slobode, toleranciju i dijalog i omogućit će zakonom priznatim Crkvama i vjerskim zajednicama u BiH održavanje redovite nastave vjeronauka u osnovnoj školi u skladu s njihovim učenjem i tradicijama.

Učenici pohađaju sate vjeronauka u skladu sa svojim vjerskim uvjerenjem i vjerskim uvjerenjem svojih roditelja ili skrbnika. Pri upisu učenika u osnovnu školu roditelji ili skrbnici izabiru vjeronauk za svoje dijete u skladu s odredbama stavka 4. i 5. članka 34.

Zakona, a oni koji to ne žele, mogu svoje dijete izuzeti od pohađanja vjeronauka poštujući načelo slobode savjesti i izbora vjeronauka.

Škola se brine da učenici koji ne pohađaju sate vjeronauka ni na koji način ne budu dovedeni u nepovoljniji položaj u odnosu na druge učenike, nego će tim učenicima osigurati nastavnu ili izvannastavnu aktivnost iz nekog drugog predmeta koji se ocjenjuje.

Obrazovne isprave koje ne sadrže ocjenu iz vjeronauka ili nekog drugog predmeta iz stavka 3. ovog članka osiguravaju učenicima ista prava i mogućnosti za nastavak školovanja kao i obrazovne isprave koje tu ocjenu sadrže.

Članak 35.

Sudjelovanje učenika u određenim izvanškolskim aktivnostima uračunava se u ukupno dopušteno dnevno, odnosno tjedno opterećenje učenika, ukoliko se ta izvanškolska aktivnost učenika ostvaruje u suradnji između škole i organizacije ili društva koje izvode određenu športsku ili neku drugu društvenu aktivnost.

Članak 36.

Osnovna škola radi na temelju Godišnjeg programa rada. Godišnjim programom rada utvrđuju se mjesto, vrijeme, način i nositelji ostvarivanja određenih poslova i radnih zadaća, a u izradi godišnjeg programa rada škole mogu sudjelovati i predstavnici Vijeća roditelja škole. Godišnji program rada škole na prijedlog učiteljskog vijeća donosi organ upravljanja do 30. rujna tekuće školske godine.

Članak 37.

Jezici konstitutivnih naroda BiH upotrebljavat će se u svim osnovnim školama u skladu s Ustavom BiH.

Do kraja III. razreda osnovne škole svi će učenici naučiti oba službena pisma koja su u službenoj uporabi u BiH.

Nastavnici će nastavu u školi izvoditi na jezicima konstitutivnih naroda sukladno članku 16. stavak 4 i sukladno određenom nastavnom planu i programu.

U školi se ne može vršiti diskriminacija učenika zbog njihovih vjerskih, rasnih, nacionalnih, spolnih, kulturoloških i drugih posebnosti, kao niti zbog činjenice što se koriste službenim jezikom iz stavka 1. ovog članka.

U školama se ne može vršiti diskriminacija nastavnika ili nekog drugog uposlenika pri imenovanju, uvjetima zaposlenja, napredovanju ili bilo kojoj odluci vezano za tu osobu, temeljem toga što u školi, usmenom ili pismenom izražavanju koristi bilo koji od jezika konstitutivnih naroda.

Članak 37.a.

Sukladno slobodno izraženoj volji roditelja ili skrbnika, nastava se u školi organizira na jeziku, odnosno jezicima konstitutivnih naroda za koji se roditelj ili skrbnik odlučio, ovisno o broju upisanih učenika, na temelju Pravilnika koji usvaja Vlada na prijedlog ministara.

37.b

Administrativni ustroj škole osigurati će da ravnatelj, školski odbor i tajništvo u organizacionom, upravljačkom i administrativnom smislu omogućiti i ostvare najbolje rezultate u obrazovnom procesu. Broj i sastav školskih vijeća (učeničko, nastavničko i vijeće roditelja) treba odgovarati broju nastavnih programa koji se primjenjuju u organiziranju

nastave, a posebno u slučajevima kada se nastava iz svih predmeta održava na jednom od jezika konstitutivnih naroda.

U slučaju organiziranja cjelokupne nastave na dva jezika, uz ravnatelja i zamjenika ravnatelja koji nije iz istog konstitutivnog naroda ili reda ostalih, jedan školski odbor i jedno tajništvo, vođenje školske administracije uredit će se i organizirati na način koji osigurava ravnopravnost jezika, pisma, akata, školskih isprava i školskih programa.

Članak 38.

Učenik koji se ističe znanjem i sposobnostima (u daljnjem tekstu: darovit učenik) ima pravo završiti osnovnu školu u kraćem vremenu od propisanog.

U tijeku jedne školske godine darovit učenik može završiti dva razreda.

Uvjete i postupak pod kojima daroviti učenici mogu završiti osnovnu školu u kraćem vremenu od propisanog utvrđuje Ministarstvo posebnim propisom.

Članak 38a.

Državljanima Bosne i Hercegovine pripadnicima određene nacionalne manjine osigurava se obrazovanje i odgoj u skladu s člankom 13. i 14. Zakona o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina ("Službeni glasnik BiH", broj: 12/03.), nastavnim planom i programom, te Pedagoškim standardom Županije.

Osnovno obrazovanje i odgoj pripadnika nacionalnih manjina u Županiji uredit će se posebnim propisom.

Članak 39.

Osnovna škola može osnovati učenička društva kao oblik izvannastavne djelatnosti učenika, te organizirati drugi društveno koristan rad učenika.

Osnovna škola može stavljati u promet proizvode nastale kao rezultat rada učenika u učeničkom društvu.

Osnovna škola može stjecati sredstva iz legata, poklona, zavještanja, donacija i drugih izvora sukladno zakonu.

Sredstva ostvarena na način iz stavka 2. i 3. ovoga članka posebno se evidentiraju, a mogu se koristiti isključivo za rad učeničkih društava, opremanje škole učilima ili za organiziranje učeničke ekskurzije.

Članak 39a.

Osnovna škola je obvezna učenicima pomoći da izaberu članove Vijeća učenika, čija je zadaća:

- promovirati interese škole u lokalnoj zajednici na čijem području se škola nalazi.
  - predstavljati stajališta i interese učenika u Školskom odboru,
  - poticati angažman učenika u radu škole,
  - informirati Školski odbor o svojim stajalištima kada ocijeni da je to potrebno li po zahtjevu Školskog odbora o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom.
- Način i postupak izbora, te rad Vijeća učenika detaljnije se uređuje općim aktima škole.

Članak 40.

U suradnji s drugim činiteljima, sukladno svojim materijalnim, stručnim i tehničkim mogućnostima, osnovna škola može osigurati da svi učenici tijekom osnovnog školovanja ovladaju vještinom plivanja kao i drugim plemenitim vještinama.

Članak 41.

U osnovnoj školi se koriste se samo udžbenici i priručnici koje odobri i donese Ministarstvo.

Osnovna škola ima knjižnicu čiji je djelatnost sastavni dio rada škole. Knjižni fond utvrđuje se sukladno Pedagoškom standardu i Normativu.

Članak 42.

Radno vrijeme osnovne škole može biti organizirano poludnevno, produljeno ili cjelodnevno sukladno interesu i potrebama roditelja djece i materijalnim, tehničkim i kadrovskim mogućnostima osnovne škole.

Odobrenje na moguće načine organiziranja radnog vremena, na zahtjev osnovne škole ili osnivača, daje Ministarstvo.

Članak 43.

Nastava se organizira po razredima, a neposredno obavlja u razrednim odjelima i odgojno-obrazovnim skupinama.

Za učenike od prvog (I.) do četvrtog (IV.) razreda nastava se organizira kao razredna, a za učenike od petog (V.) do devetog (IX.) razreda nastava se organizira kao predmetna.

Za učenike razredne nastave predmetna nastava može se organizirati iz stranih jezika, a za učenike četvrtog (IV.) razreda i iz odgojnih područja (likovna, glazbena i tjelesna kultura).

Članak 44.

Za učenike koji imaju teškoće u savladavanju programa osnovna škola je dužna organizirati dopunsku nastavu.

Dopunska nastava organizira se na određeno vrijeme dok je takav oblik pomoći učenicima potreban.

Članak 45.

Razredni odjel se formira od učenika istog razreda, a kombinirani odjel od učenika prvog (I.) do četvrtog razreda.

U planinskim i drugih manjim sredinama, iz objektivnih razloga, mogu se organizirati kombinirani razredni odjeli od učenika petog (V.) do devetog (IX.) razreda. Odluka o tome donosi Ministarstvo.

U osnovnim školama u planinskim i drugim manjim sredinama u kojima postoje kombinirani razredni odjeli od petog (V.) do devetog (IX.) razreda nastavu iz pojedinih predmeta u tim odjelima mogu izvoditi i učitelji drugih predmeta, uz prethodnu suglasnost Ministarstva.

Članak 46.

Učenik razredne nastave može biti opterećen s najviše četiri (4) sata redovite nastave dnevno, a učenik predmetne nastave s najviše pet (5) sati redovite nastave dnevno. Nastavni sat traje 45 minuta, a u osnovnoj školi za učenike s posebnim potrebama 40 minuta.

Učenik razredne nastave može biti opterećen sa svim oblicima rada najviše 25 sati tjedno, a učenik predmetne nastave najviše 30 sati tjedno.

Članak 47.

Nastava u osnovnoj školi izvodi se u pet radnih dana tjedno.

Osnovna škola može izvoditi nastavu i u šest radnih dana tjedno, ako radi više od dvije smjene.

Izuzetno, ukoliko to izvanredne okolnosti zahtijevaju, ravnatelj škole može odlučiti da nastavni sat može trajati i kraće vrijeme od propisanog u članku 46. ovog Zakona, odnosno i dulje kako bi se nadoknadilo izgubljeno vrijeme.

Na zahtjev škole odobrenje iz stavka 2. i 3. ovog članka daje Ministarstvo.

Članak 48.

Školska godina traje od 1. rujna do 31. kolovoza naredne godine, a nastava počinje, u pravilu, prvog ponedjeljka u rujnu mjesecu. O postojanju izvanrednih okolnosti koje utječu na početak i završetak školske godine, na zahtjev osnivača ili škole odluka donosi Ministarstvo.

Školska godina organizira se u dva obrazovna razdoblja, odnosno polugodišta.

Tijekom školske godine učenici imaju pravo na zimski, proljetni i ljetni odmor koje prijedlog Zavoda za školstvo i Pedagoškog zavoda utvrđuje Ministarstvo.

Nastavna godina, odnosno početak i završetak nastave, obrazovna razdoblja, broj radnih dana i odmora učenika za svaku školsku godinu propisuje Ministarstvo.

Članak 49.

Osnovna škola može biti vježbaonica za studente nastavničkih fakulteta.
Odluku o načinu rada i broju škola vježbaonica za studente donosi Ministarstvo.

Članak 50.

Provjeru vrijednosti novih obrazovnih sadržaja, oblika i metoda rada, kao i nove nastavne opreme može obavljati osnovna škola prema posebnom eksperimentalnom programu.

Eksperimentalni program sadrži:

1. cilj, zadaću i sadržaj,
2. mjesto i način izvedbe
3. vrijeme potrebno za realizaciju,
4. prostorne, kadrovske i druge uvjete,
5. način stručnog praćenja i
6. vrijeme u kome se podnosi izvješće o postignutim rezultatima.

Odluka o uvođenju eksperimentalnog programa i školama koje će ga izvoditi donosi Ministarstvo.

3. Učenici

Članak 51.

U prvi razred osnovne škole upisuju se djeca koja do 1. ožujka tekuće godine imaju navršениh pet i pol (5,5) života.

Prije upisa u prvi razred osnovne škole obvezno je utvrđivanje psiho-fizičkog stanja djeteta. Psiho-fizičko stanje djeteta utvrđuje povjerenstvo koje čini liječnik, pedagog i učitelj razredne nastave, a imenuje ga općinsko tijelo uprave nadležno za pitanje škole. Za dijete koje do 1. travnja tekuće godine ne navršava šest (6) godina života, roditelj ili skrbnik može podnijeti zahtjev nadležnom općinskom tijelu uprave da dijete uvrsti u popis djece dorasle za upis u osnovnu školu kako bi povjerenstvo moglo utvrditi je li dijete psiho-fizički sposobno za školu.

Na zahtjev roditelja ili skrbnika djeteta, te uz prethodno pribavljenu suglasnost stručne medicinske ustanove, mjerodavni općinski organ može odgoditi početak obveznog osnovnog školovanja ukoliko je to u najboljem interesu djeteta.

Bliže uvjete, način i postupak upisa djece u osnovnu školu uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Članak 52.

Roditelji, odnosno skrbnici, dužni su u propisanom roku upisati dijete u osnovnu školu, brinuti se da redovito pohađa nastavu i da obavlja druge školske obveze utvrđene nastavnim planom i programom.

Članak 53.

Jedinice lokalne samouprave/osnivači škola dužni su osigurati besplatan prijevoz za učenike. Način i uvjeti obavljanja prijevoza uredit će se posebnom odlukom jedinice lokalne samouprave/osnivača škole.

Članak 54.

Učenik prelazi iz jedne u drugu osnovnu školu na temelju svjedodžbe – prijevodnice. Osnovna škola iz koje učenik odlazi izdaje svjedodžbu prijevodnicu i ispisuje učenika u roku sedam (7) dana od dana primitka obavijesti o upisu učenika u drugu osnovnu školu. Obrazovne isprave izdane od strane neke verificirane osnovne škole na području Bosne i Hercegovine imaju jednaku pravnu važnost i osiguravaju pravo učenika nastavak školovanja, bez ikakvog uvjetovanja, u osnovnoj školi koja je najbliža u odnosu na njegovu novo mjesto prebivališta ili boravišta.

Državljaninu Bosne i Hercegovine koji je dio osnovnog obrazovanja ili osnovno obrazovanje stekao u inozemstvu, te inozemnom državljaninu i apatridu omogućit će se nastavak obrazovanja na temelju obrazovne isprave stečene u inozemstvu, uz provedbu postupka priznavanja. Postupak i način priznavanja obrazovnih isprava stečenih u inozemstvu obavlja Ministarstvo u skladu s posebnim propisom.

Članak 55.

Učenik, u tijeku školovanja, može prijeći iz jedne u drugu osnovnu školu, a zahtjev za prelazak podnosi roditelj, odnosno skrbnik učenika. Odluku iz stavka 1. ovoga članka donosi učiteljsko vijeće škole u koju učenik prelazi.

Članak 56.

Učenik osnovne škole za vrijeme trajanja obveznog osnovnog školovanja ne može biti isključen iz odgojno-obrazovnog procesa. Učeniku koji navrši petnaest (15) godina života, u pravilu, prestaje obveza osnovnog školovanja istekom tekuće školske godine.

Članak 57.

Ocjenjivanje u osnovnoj školi je javno. Učenici se ocjenjuju iz svih predmeta koje izučavaju i iz vladanja.

Tijekom obrazovnog razdoblja, odnosno polugodišta, učenik mora biti ocijenjen iz svakog nastavnog predmeta najmanje dva puta.

Na kraju prvog polugodišta i nastavne godine utvrđuje se opći uspjeh učenika.

U utvrđivanju općeg uspjeha učenika sudjeluju: učitelj, odjelsko vijeće i učiteljsko vijeće.

Članak 57.a.

Standarde uspjeha učenika i ocjenjivanja postignutih rezultata koje izrađuje Agencija za standarde i ocjenjivanje sukladno s člancima 46. i 47. Okvirnog zakona donosi Ministarstvo i nadzire njihovu provedbu.

Članak 58.

Ocjena učenika kod svih nastavnih predmeta može biti opisna i brojčana. Brojčana ocjena utvrđuje se kao: odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1). Sve brojčane ocjene osim ocjene nedovoljan (1) su prolazne.

Ocjena iz vladanja je opisna i utvrđuje se kao: uzorno, dobro i loše.

Način praćenja napredovanja i vrednovanja rada učenika, odnosno opisno i brojčano ocjenjivanje učenika uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Članak 59.

Učeniku čije je napredovanje i rad pozitivno vrednovan i ako je ocijenjen iz svih predmeta koji se brojčano ocjenjuju, utvrđuje se opći uspjeh:

Opći uspjeh utvrđuje se kao:

- a) odličan – ako ima srednju ocjenu najmanju 4,50,
- b) vrlo dobar - ako ima srednju ocjenu najmanje 3,50,
- c) dobar – ako ima srednju ocjenu najmanje 2, 50
- d) dovoljan - ako ima srednju ocjenu najmanje 2,00 i
- e) nedovoljan – ako ima najmanje jednu ocjenu nedovoljan (1).

Srednja ocjena utvrđuje se kao aritmetička sredina pozitivnih ocjena iz svakoga nastavnog predmeta.

Opći uspjeh učenika razredne nastave na prijedlog učitelja razredne nastave utvrđuje učiteljsko vijeće.

Opći uspjeh učenika od petog (V.) do devetog (IX.) razreda utvrđuje, na prijedlog predmetnih učitelja odjelsko vijeće.

Članak 60.

Učenici koji na kraju školske godine imaju pozitivne ocjene iz svih predmeta koji se ocjenjuju prelaze u viši razred.

Obrazovna isprava bez ocjene iz određenog izbornog predmeta ima jednakopravnu važnost s odgovarajućom obrazovnom ispravom koja sadrži tu ocjenu na području Županije

Članak 61.

Učenici devetog (IX.) razreda koji na kraju školske godine imaju prolazne ocjene iz svakog nastavnog predmeta koji su izučavali završili su s uspjehom osnovnu školu. Učeniku koji je od prvog (I.) do zaključno s devetim (IX.) razredom imao ocjenu odličan (5) iz svih predmeta koji se brojčano ocjenjuju i koji je imao stalno uzorno vladanje može se izdati, pored svjedodžbe o završenoj osnovnoj školi, kao znak priznanja, i posebna diploma ili pohvalnica.

Članak 62.

Izuzetno od odrede članka 60. ovoga Zakona u viši razred mogu prijeći i učenici prvog (I.), drugog (II.) i trećeg (III.) razreda koji na kraju nastavne godine nisu zadovoljili, odnosno prolazno ocijenjeni iz najviše jednog predmeta.

Učenik iz stavka 1. ovog članka ne može prijeći dva puta uzastopno viši razred ako nije zadovoljio, odnosno ako je negativno ocijenjen iz istog nastavnog predmeta.

Odluka o prelasku učenika u viši razred iz stavka 1. ovoga članka donosi, na prijedlog razrednika, učiteljsko vijeće.

Članak 63.

Učenicima koji s uspjehom završe viši razred u koji su prešli s nedovoljnom ocjenom, priznaje se da su savladali i nastavno gradivo prethodnog razreda, a umjesto utvrđivanja općeg uspjeha na predviđeno mjesto upisuju se riječi "prešao u viši razred".

U matičnoj knjizi na odgovarajućem mjestu obvezno se evidentira pravno priznat prijelaz učenika u viši razred.

Članak 64.

Učenici prvog (I.), drugog (II.), trećeg (III.) i četvrtog (IV.) razreda s teškoćama u psiho-fizičkom razvoju ne ponavljaju razred, već se prevode u viši razred i nastavljaju sa savladavanjem prilagođenog programa.

Učenici petog (V.), šestog (VI.), sedmog (VII.), osmog (VIII.) i devetog (IX.) razreda s teškoćama u psiho-fizičkom razvoju mogu ponavljati razred ako nisu, po mišljenju defektologa, drugih stručnih suradnika i odjelskog vijeća, savladali prilagođeni program ili program posebno skupine u sklopu redovite nastave.

Članak 65.

Učenici četvrtog (IV.) i petog (V.), šestog, sedmog (VII.), osmog (VIII.) i devetog (IX.) koji na kraju nastavne godine imaju ocjenu nedovoljan (I.) iz najviše dva predmeta upućuju se na popravni ispit.

Učenici koji su iz neopravdanih razloga ne pristupe polaganju popravnog ispita ili ne polaže popravni ispit ponavljaju razred.

Popravni ispit se polaže pred ispitnim povjerenstvom u kolovozu tekuće školske godine. Članove ispitne komisije imenuje učiteljsko vijeće na prijedlog ravnatelja škole.

Učenik devetog (IX.) razreda koji na kraju nastavne godine ima ocjenu nedovoljan (1) iz jednog predmeta može polagati popravni ispit nakon proteka petnaest (15) dana od dana kada mu je priopćen opći uspjeh, bez prava ponovnog polaganja u kolovozu.

Članak 66.

Učenik koji zbog opravdanog razloga nije mogao redovito pohađati nastavu ili nije ocijenjen iz najmanje jednog predmeta ima pravo polagati razredni ili predmetni ispit. Ocjenu postojanja opravdanosti razloga iz stavka I. ovoga članka i odobrenje za polaganje, na zahtjev roditelja ili skrbnika učenika daje učiteljsko vijeće. Rezultat razrednog ili predmetnog ispita obvezno se evidentira u matičnu knjigu. Postupak, način i rokove polaganja dopunskih, popravnih, razrednih i predmetnih ispita redovitih učenika uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Članak 67.

Učeniku se nakon upisa u osnovnu školu izdaje učenička knjižica, kojom se potvrđuje status učenika.

U učeničkoj knjižici evidentira se uspjeh u tijeku školovanja i druga zapažanja o njegovu radu. Učenicima prvog (I.), drugog (II.), trećeg (III.) i četvrtog (IV.) razreda u učeničkoj knjižici evidentira se i uspjeh na kraju nastavne, odnosno školske godine i služi mu kao dokaz o završenom razredu.

Učenicima petog (V.), šestog (VI.), sedmog (VII.), osmog (VIII.) i devetog (IX.) na kraju nastavne, odnosno školske godine izdaje se svjedodžba o završenom razredu, odnosno svjedodžba o završeno osnovnom školovanju. Škola učeniku može izdati i uvjerenje o postignutom uspjehu za određeno obrazovno razdoblje.

Škola koja ne realizira nastavnim planom i programom propisane nastavne sate i nastavne dane ne može izdati učeničke knjižice ili uvjerenja ili svjedodžbe učenicima o završenom razredu, odnosno o završenom osnovnom obrazovanju. Za neostvarenje nastavnog plana i programa odgovoran je ravnatelj škole i organ upravljanja. U slučaju izvanredne okolnosti nastale elementarnom i drugom nepogodom, ili dugotrajnim neodržavanjem nastave, na prijedlog Ministarstva, Vlada Županije donosi odluku o početku i završetku nastavne godine i realiziranju nastavnog plana i programa, te propisanog i ostvarenog broja nastavnih sati i dana.

Izgled, oblik i sadržaj obrazovnih isprava iz stavka 1. i 3. ovoga članka, te posebnim diplomama i pohvalnicama propisuje Ministarstvo posebnim propisom.

Članak 68.

Na zahtjev učenika, njegova roditelja ili skrbnika škola izdaje duplikat obrazovne isprave o završenom razredu, odnosno osnovnom školovanju.

Način izdavanja duplikata obrazovnih isprava Ministarstvo uređuje posebnim propisom sukladno važećim propisima.

Članak 69.

Roditelji, odnosno skrbnik učenika koji nije zadovoljan utvrđenom ocjenom iz pojedinog predmeta ima pravo u roku od tri (3) dana od dana priopćenja uspjeha učeniku podnijeti zahtjev učiteljskom vijeću da preispituje spornu ocjenu.

Učiteljsko vijeće dužno donijeti odluku u roku od tri (3) dana i ona je konačna na razini škole. Roditelj, odnosno skrbnik učenika može uložiti prigovor Ministarstvu na konačnu odluku učiteljskog vijeća u roku od tri (3) dana od dana primitka odluke učiteljskog vijeća.

Članak 70.

Osnovno obrazovanje djece s posebnim potrebama je od prioritetnog javnog interesa i mogu se stjecati u redovitim osnovnim školama na temelju načela inkluzivnog obrazovanja i u osnovnim školama za učenike s posebnim potrebama s osnovnim ciljem nastave da se učeniku omogući vratiti se u redovitu osnovnu školu što je moguće prije.

Djeca i mladi s posebnim obrazovnim potrebama stječu obrazovanje u redovitim školama i prema programima prilagođenim njihovim individualnim potrebama. Individualni program prilagođen njihovim mogućnostima i sposobnostima, izradit će se za svakog učeniku uz obvezno određivanje defektološkog i logopedskog statusa.

Djeca i mladi s ozbiljnim smetnjama i poteškoćama u razvitku mogu se djelomično ili u cijelosti obrazovati u posebnim odgojno-obrazovnim ustanovama, u slučajevima kada je nemoguće pružiti odgovarajuće obrazovanje u redovitim školama.

Osnovno obrazovanje djece s posebnim potrebama obavlja se i provodi u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisom.

Članak 71.

Za učenike kod kojih u tijeku školovanja nastupe teškoće koje onemogućavaju daljnje školovanje u redovitoj školi, na prijedlog stručnog organa škole, sprovodi se postupak za utvrđivanje stupnja nastale teškoće pred odgovarajućim povjerenstvom koje imenuje osnivač.

Članak 72.

Za učenike i mladež koji su iz zdravstvenih ili drugih razloga smješteni u ustanove zdravstva ili ustanove socijalne skrbi organizira se osnovno školovanje prema redovitim ili posebnim programima.

Obrazovni rad s učenicima ili mladeži iz stavka 1. ovoga članka obavlja ustanova u kojoj je učenik smješten ili najbliža osnovna škola na temelju ugovora.

Za učenike koji zbog kroničnih bolesti ne mogu pohađati osnovnu školu odgojno-obrazovni rad organizira najbliža škola i sprovodi ga putem stručne pomoći koju učeniku pružaju učitelji i stručni suradnici škole.

Članak 73.

Radi poticanja na što bolji uspjeh u odgojno-obrazovnom radu učeniku se mogu dodjeljivati pohvale i nagrade pod uvjetima i na način utvrđen općim aktom škole.

Učeniku koji se neprimjereno odnosi prema učenju, učiteljima, si drugim djelatnicima škole, učenicima i školskoj imovini izriču se pedagoške mjere: opomena, ukor, strogi ukor i premještaj u drugu školu.

Aktom o izrečenoj pedagoškoj mjeri premještaja u drugu školu obvezno se određuje najbliža druga osnovna škola koja je dužna primiti učenika radi nastavka osnovnog školovanja.

Članak 74.

Izrečena pedagoška mjera povlači snižavanje ocjene iz vladanja učenika tako što mjera opomena i ukor ima za posljedicu vladanje dobro, a strogi ukor i premještaj u drugu školu ima za posljedicu ocjenu vladanja loše.

Izrečena pedagoška mjera odnosi se na školsku godinu u kojoj je izrečena, a može se u tijeku školske godine ublažiti ili ukinuti.

Način, postupak, vrstu pedagoške mjere i organe za izricanje pedagoških mjera bliže uređuje škola općim aktom.

Članak 75.

Na izrečenu pedagošku mjeru učenik, odnosno njegov roditelj ili skrbnik imaju pravo žalbe drugostupanjskom organu škole.

Odluka drugostupanjskog organa škole je konačna, osim u slučaju kada se radi o izrečenoj mjeri premještaja učenika u drugu školu gdje roditelj, odnosno skrbnik učenika može uložiti prigovor Ministarstvu u roku od tri (3) dana od dana primitka pismene odluke drugostupanjskog organa.

Ulaganje prigovora odlaže izvršenje izrečene mjere.

IV. ZDRAVSTVENA I SOCIJALNA SKRB UČENIKA

Članak 76.

Osnovne škole, a posebno učitelji i stručni suradnici dužni su skrbiti o zdravstvenom stanju učenika i o tome izvješćivati roditelje odnosno staratelja i organizacije zdravstva.

Članak 77.

Oblici i način ostvarivanja zdravstvene skrbi učenika osnovne škole sprovode sukladno propisima iz zdravstva i ustanova za skrb i zaštitu djece i obitelji.

Članak 78.

Ako učenik zbog zdravstvenog stanja ne može sudjelovati u određenoj tjelesnoj aktivnosti nekog predmeta ili bi to sudjelovanje štetilo njegovu zdravlju oslobađa se privremeno ili trajno sudjelovanje u toj aktivnosti.

Ocjena iz tog predmeta se utvrđuje, odnosno izvodi temeljem aktivnosti koje učenik obavlja u drugih sadržajima tog predmeta.

Na prijedlog nadležnog organa zdravstva odluku o oslobađanju učenika donosi učiteljsko vijeće škole.

Članak 79.

Osnovne škole mogu organizirati prehranu za učenike dok borave u školi, sukladno svojim materijalnim mogućnostima i u suradnji s ustanovama koje su po zakonu obvezne srbiti za djecu i mladež.

Članak 80.

Osnovne škole dužne su s organima socijalne skrbi pratiti socijalne probleme i pojavnosti kod učenika i poduzimati mjere za otklanjanje uzroka i posljedica socijalnih problema i pojava kod tih učenika.

V.UČITELJI I STRUČNI SURADNICI

Članak 81.

Nastavnu djelatnost u osnovnoj školi mogu obavljati učitelji i nastavnici razredne nastave, učitelji i nastavnici predmetne nastave i profesori (u daljnjem tekstu: učitelji).

Za obavljanje pedagoško-psihološke i druge stručne djelatnosti škola može imati pedagoga, psihologa, defektologa, knjižničara, socijalnog djelatnika i zdravstvenog djelatnika (u daljnjem tekstu: stručni suradnici).

Članak 82.

Učitelji, stručni suradnici i rukovodni djelatnici ne mogu biti osobe koje su pravomoćno osuđene za kazneno djelo koje ih čini nedostojnim za obavljanje djelatnosti osnovnog školstva. Nedostojnost za obavljanje odgojno-obrazovne djelatnosti, sukladno općem aktu škole ocjenjuje učiteljsko vijeće.

Članak 83.

Nastavu od prvog (I.) do osmog (VIII.) razreda izvode učitelji.

Poslove učitelja u razrednoj nastavi može izvoditi osoba koja pored općih uvjeta utvrđenih zakonom ima najmanje odgovarajuću srednju ili višu stručnu spremu.

Poslove učitelja u predmetnoj nastavi može izvoditi osobe koja pored općih uvjet utvrđenih zakonom ima odgovarajuću visoku ili višu stručnu spremu.

Članak 84.

Za stručnog suradnika može biti izabrana osoba koja pored općih uvjeta utvrđenih zakonom ima odgovarajuću visoku, višu ili srednju stručnu spremu.

Stupanj i vrstu stručne, odnosno školske spreme učitelja i stručnih suradnika u osnovnoj školi uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Članak 85.

Učitelji stručni suradnici i drugi zaposlenici škole primaju se u radni odnos na temelju javnog natječaja kojeg raspisuje Školski odbor i objavljuje ga u sredstvima dnevnog javnog priopćavanja.

Djelatnici iz stavka 1. ovoga članka mogu zasnovati radni odnos na određeno vrijeme i bez natječaja sukladno o Zakonu o radu.

Odluku o zasnivanju radnog odnosa na određeno vrijeme i bez natječaja donosi, na prijedlog ravnatelja, školski odbor.

Vjeroučitelj u školi ne može dobiti namještenje niti zasnovati radni odnos ako mu mjerodavna zakonom priznata Crkva ili vjerska zajednica nije izdala ispravu o ovlasti (kanonsko poslanje, pismenu ovlast ili certifikat) za poučavanje vjeronauka. Način zasnivanja radnog odnosa vjeroučitelja u osnovnoj školi obavlja se u skladu sa zakonom i općim aktima škole.

Članak 85.a.

Ako se na raspisani natječaj ne javi osoba koja ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i drugim propisom, može se primiti, na određeno vrijeme, i osoba koja ne ispunjava te uvjete u statusu izvođenja neverificirane nastave, a škola ima obvezu raspisati novi natječaj najmanje jednom u tri (3) mjeseca sve da popune radnog mjesta u skladu s ovim Zakonom.

Ukoliko nastavu iz određenog predmeta predaje posljednja dva mjeseca tekuće nastavne godine osoba iz stavka 1. ovog članka, škola je obvezna za učenike organizirati polaganje predmetnog ispita pred stručnim povjerenstvom na kraju nastavne godine.

Učitelji, stručni suradnici i rukovodni organi osnovne škole ne mogu davati poduku (instrukcije) učenicima kojima predaju, kao ni učenicima u toj školi.

Članak 86.

Osnovna škola s učiteljima i stručnim suradnicima koji nemaju radnog iskustva u struci zaključuje ugovor o obavljanju vježbeničkog staža na vrijeme sukladno zakonu i drugom propisu.

Osnovna škola može osobama bez radnog iskustva omogućiti stručno osposobljavanje i bez zasnivanja radnog odnosa (volonterski rad).

Vježbenički staž u osnovnoj školi traje najdulje godinu dana, ali ne kraće od šest (6) mjeseci. Nakon obavljenog vježbeničkog staža vježbenik stječe pravo polaganja stručnog ispita.

Vježbeniku koji ne položi stručni ispit u roku od šest (6) mjeseci od dana kada je stekao pravo polaganja prestaje radni odnos u osnovnoj školi.

Program vježbeničkog staža i način polaganja stručnog ispita uređuje Ministarstvo posebnim propisom.

Članak 87.

Tjedno radno vrijeme i poslove učitelja, stručnih suradnika i drugih zaposlenika u osnovnoj školi, te honorarni rad zaposlenika škola detaljnije uređuje Pravilnikom o radu koji mora biti u skladu s ovim Zakonom, Zakonom o radu i Pedagoškim standardom.

Kada škola ne može osigurati učitelja odgovarajuće stručne spreme i nakon raspisivanja natječaja najmanje jednom u tri (3) mjeseca učitelj te ili druge škole može imati najviše trideset pet (35) neposrednog odgojno-obrazovnog rada tjedno u školama Županije.

U slučajevima iz stavka 2. ovog članka Školski odbor, na prijedlog ravnatelja, može donijeti odluku do sada učitelj izvodi samo sate redovite nastave.

Učitelji i stručni suradnici imaju pravo na godišnji odmor i koriste, u pravilu, tijekom trajanja ljetnog odmora učenika.

Učitelji i stručni suradnik koji zbog bolovanja, vojne službe ili drugih opravdanih razloga ne iskoristi godišnji odmor u tijeku ljetnog odmora učenika, mogu ga koristiti u trajanju do trideset (30) radnih dana sukladno Zakonu o radu.

Članak 88.

Rad učitelja i stručnih suradnika prati se i ocjenjuje.

Učitelji mogu napredovati u struci i stjecati zvanje mentor i savjetnik.

Učitelji i stručni suradnik koji na temelju praćenja i vrednovanja rada dobije dva (2) puta u tijeku radnog vijeka negativnu ocjenu ne može dalje raditi u procesu nastave.

Odluku iz stavka 3. ovoga članka donosi školski odbor na prijedlog ravnatelja škole.

Postupak, način i uvjete ocjenjivanja i napredovanja učitelja propisuje Ministarstvo posebnim propisom.

Članak 89.

Nastavniku koji stekne pravo na mirovinu u skladu sa zakonom u tijeku prvog polugodišta radni odnos prestaje na kraju tog polugodišta, a nastavniku koji stekne pravo na mirovinu u skladu sa zakonom u tijeku drugog polugodišta radni odnos prestaje na kraju školske godine.

Članak 90.

Učitelji, stručni suradnici i drugi zaposlenici imaju pravo i obvezu na stalno stručno i pedagoško usavršavanje.

Program i organiziranje obveznih oblika stručnog usavršavanja iz stavka 1. ovoga članka, na prijedlog Zavoda za školstvo, donosi Ministarstvo.

Članak 91.

Učitelji i stručni suradnici obavljaju liječnički pregled, u pravilu, početkom svake školske godine, a obvezni su to učiniti svake treće školske godine kako bi utvrdili svoje zdravstveno stanje.

Troškove obveznog liječničkog pregleda iz stavka 1. ovoga članka regulirat će se sukladno Zakonu o zdravstvenom osiguranju Županije.

Ako ravnatelj ocijeni da je učitelju i stručnom suradniku narušeno zdravstveno stanje u mjeri koja bitno umanjuje njegovu radnu sposobnost, donijet će odluku o njegovu upućivanju na liječnički pregled i prije isteka roka iz stavka 1. ovoga članka. Djelatniku koji odbije izvršiti odluku o upućivanju na liječnički pregled prestaje radni odnos u osnovnoj školi.

Članak 92.

Ako se nalazom nadležne medicinske ustanove utvrdi da je zdravstveno stanje djelatnika osnovne škole bitno narušeno, da nije sposoban za izvođenje odgojno-obrazovnog rada s učenicima, ravnatelj će donijeti odluku o oslobađanju djelatnika iz stavka 1. ovoga članka rasporediti na drugo odgovarajuće radno mjesto prema njegovoj preostaloj radnoj sposobnosti i stručnoj spremi.

Ako djelatnik odbije raspored na drugo radno mjesto prestaje mu radni odnos u školi.

VI. OSNOVNO ŠKOLOVANJE ODRASLIH

Članak 93.

Osobe, koje nemaju završenu osnovnu školu (u daljnjem tekstu: odrasli), mogu stjecati osnovno obrazovanje pohađanjem nastave ili polaganjem ispita.

Osnovno obrazovanje odraslih može se izvoditi u osnovnim školama i drugim ustanovama koje ispunjavaju uvjete utvrđene ovim Zakonom.

Ocjenu o ispunjenosti uvjeta i odobrenje za početak izvedbe programa obrazovanja odraslih na zahtjev škole, odnosno druge ustanove daje Ministarstvo.

Članak 94.

Troškove osnovnog školovanja odraslih snose osobe koje se obrazuju, poslodavac kod koga je uposlen ili Zavod za zapošljavanje.

VII. OPĆA AKTA I UPRAVLJANJE ŠKOLOM

Članak 95.

Osnovna škola ima statut kao najviši opći pravni akt škole.

Statut škole, kao i izmjene i dopune statuta donosi školski odbor uz prethodno pribavljenu suglasnost osnivača i Ministarstva.

Škola je dužna donijeti i druge opće akte koji moraju biti sukladni statutu škole.

Statut je škola dužna donijeti prije početka rada, a sve druge opće akte u roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu statuta škole.

Članak 96.

U osnovnoj školi školski odbor im položaj i ovlasti organa upravljanja, a ravnatelj poslovnog organa i pedagoškog rukovoditelja sukladno ovome Zakonu i drugom propisu. Školski odbor obavlja sljedeće zadaće:

1. obavlja izbor djelatnika škole,
2. odlučuje o prestanku prava učitelja i stručnih suradnika na daljnji odgojno-obrazovni rad,
3. donosi odluke o broju, organiziranju i ukidanju odjela u osnovnoj školi,
4. donosi financijski plan i usvaja godišnji proračun škole,
5. razmatra ostvarivanje godišnjeg programa rada i realiziranje nastavnog plana i programa.
6. usvaja izvješće o financijskom poslovanju, usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad ravnatelja.
7. odlučuje o prigovoru roditelja, odnosno skrbnika učenika,
8. odlučuje na prijedlog učiteljskog vijeća i ravnatelja o prigovoru učitelja i stručnih suradnika izjavljenim na njihovu ocjenu o radu,
9. razmatra odluke i preporuke učiteljskog vijeća o poduzetnim mjerama,
10. odlučuje o prigovoru djelatnika na rješenja kojim je odlučeno o pravima i obvezama djelatnika iz radnog odnosa,
11. donosi opće akte škole,
12. rješava pitanja odnosa s osnivačem
13. odgovara osnivaču za rezultata rada osnovne škole,
14. podnosi osnivaču najmanje jedanput godišnje izvješće o poslovanju osnovne škole i
15. obavlja i druge poslove utvrđene statusom osnovne škole.

Djelokrug rada i način odlučivanja školskog odbora detaljnije se uređuje statutom i drugim općim aktom škole.

Članak 97.

Za ravnatelja osnovne škole može biti izabrana osoba koja pored općih uvjeta predviđenih zakonom ispunjava i uvjete za učitelja ili pedagoga te škole s najmanje višom stručnom spremom i najmanje pet (5) godina radnog iskustva na odgojno-obrazovnim poslovima u osnovnoj školi.

Ravnatelj se bira na temelju javnog natječaja što ga raspisuje školski odbor u sredstvima dnevnog javnog priopćavanja, a sprovodi ga natječajno povjerenstvo.

Ravnatelja osnovne škole imenuje i razrješava školski odbor uz prethodno pribavljenu suglasnost Ministarstva.

Ravnatelja škole imenuje se na razdoblje od 4 (četiri) godine i po isteku prvog mandata ista osoba može u istoj javnoj školskoj ustanovi biti ponovno imenovana na samo još jedan mandat. Po isteku mandata ravnatelja, škola je dužna osobi osigurati radno mjesto sukladno stručnoj spremi i radnoj sposobnosti.

Članak 98.

Škola je obvezna u roku trideset (30) dana od dana zaključivanja natječaja dostaviti Ministarstvu prijedlog kandidata za ravnatelja radi davanja suglasnosti.

Ukoliko škola propusti iz stavka 1. ovog članka ili predloženi kandidat iz određenih razloga ne dobije potrebnu suglasnost, Ministarstvo će tada, uz mišljenje Osnivača, imenovati vršitelja dužnosti ravnatelja škole na mandat od šest (6) mjeseci. Vršitelj dužnosti ravnatelja ima ista prava i obveze kao i ravnatelj škole.

Najkasnije tri (3) mjeseca prije isteka mandata vršitelju dužnosti ravnatelja, škola pristupa raspisivanju novog natječaja, te izboru i imenovanju ravnatelja u skladu s ovim Zakonom i drugim propisom.

Članak 99.

Ravnatelj osnovne škole pored poslova i zadaća utvrđenih Zakonom o ustanovama obavlja i sljedeće poslove.

1. predlaže program odgojno-obrazovnog rada i aktivnosti za unapređivanje tog rada u sklopu godišnjeg programa rada škole,
2. odlučuje o raspoređivanju djelatnika na određene poslove i zadaće sukladno njihovim rezultatima rada i stručnoj spremi,
3. podnosi izvješće o uspjehu i postignutim rezultatima odgojno-obrazovnog rada kao i materijalnom poslovanju školskom odboru, osnivaču, Ministarstvu i drugih subjektima,
4. rješava ili predlaže rješenje upravnom i stručnom organu škole o pojedinačnim pravima djelatnika i
  - 4.a obustavlja od izvršenja odluke upravnog i stručnog organa škole ukoliko ocijeni da su one u suprotnosti s ovim Zakonom i drugim propisom ili bi izvršenje tih odluka moglo izazvati štetne posljedice po školu.
5. obavlja i druge poslove i radne zadaće predviđene ovim Zakonom i drugim propisom.

Članak 100.

Osnovna škola može imati pomoćnika ravnatelja sukladno Pedagoškom standardu.

Pomoćnik ravnatelja mora ispunjavati iste uvjete koji su propisani za ravnatelja. Mandat pomoćnika ravnatelja traje četiri (4) godine i ista osoba može biti ponovno imenovana za pomoćnika ravnatelja.

Pomoćnik ravnatelja imenuje se na način i u postupku koji je predviđen za imenovanje ravnatelja škole.

Ravnatelj i pomoćnik ravnatelja u sklopu 40-satnog radnog tjedna izvode i redovnu nastavu najmanje u visini tjednog fona sati svoga predmeta, a Školski odbor ih, iz opravdanih razloga, može osloboditi ove obveze.

Članak 101.

Ministarstvo će uz mišljenje osnivača razriješiti ravnatelja ili vršitelja dužnosti ravnatelja ili pomoćnika ravnatelja osnovne škole kada utvrdi da ne ispunjavaju ovim Zakonom i drugim propisom utvrđene im obveze i radne zadaće ili kada se izvršavanjem tih obveza i radnih zadaća u znatnoj mjeri krše odredbe ovog Zakona i drugog propisa. U slučaju iz ovog stavka Ministarstvo će imenovati vršitelja dužnosti na mandat od šest (6) mjeseci.

Ako školski odbor ne obavi predloženo razrješenje ravnatelja u roku od dva (2) mjeseca od dana primitka prijedloga, Ministarstvo će naložiti osnivaču da poduzme odgovarajuće mjere. Školski odbor, odnosno osnivač nemaju obvezu raspoređivanja razriješenog ravnatelja na drugo radno mjesto u toj školi niti su obvezni osigurati mu primanje naknade plaće.

Članak 102.

Odredbe članka 97. do 101. ovoga Zakona ne odnose se na postupak i način izbora i razrješenja ravnatelja osnovne škole u privatnom vlasništvu.

Ravnatelj osnovne škole u privatnom vlasništvu se imenuje i razrješava u postupku i na način utvrđen aktom o osnivanju i statutom.

Članak 103.

Ako ista osoba ne bude ponovno imenovana za ravnatelja, škola je obvezna osigurati mu radno mjesto sukladno njegovoj stručnoj spremi i radnoj sposobnosti.

Ukoliko škola iz objektivnih razloga nije u mogućnosti djelatniku iz stavka 1. ovoga članka osigurati radno mjesto, obvezna je u suradnji s osnivačem osigurati mu naknadu plaće sukladno Zakonu o radu.

Članak 104.

Školski odbor može imati od pet (5) do trinaest (13) članova.

Članovi školskog odbora biraju se na vrijeme od četiri (4) godine, a odluke su pravovaljane kada su donesene izjašnjavanjem većine od ukupnog broja članova školskog odbora.

Članovi školskog odbora biraju se iz reda djelatnika osnovne škole, osnivača i roditelja učenika, a postupak izbora, omjer broja članova i način rada uređuje se detaljnije statusom i drugim općim aktom osnovne škole.

Članak 104a.

Školski odbor odgovoran je za utvrđivanje i provedbu poslovne politike škole, generalno rukovođenje radom škole i učinkovitu uporabu kadrovske i materijalne resursa škola.

Sastav Školskog odbora mora održavati nacionalnu strukturu učenika i roditelja, školskog osoblja i lokalne zajednice u skladu s Okvirnim zakonom.

U slučaju organiziranja nastave u skladu s člankom 25. točka d. ovog Zakona, predsjednik školskog odbora i ravnatelj škole ne mogu biti pripadnici istog naroda.

Članovi Školskog odbora su iz reda osnivača, zaposlenika škole i roditelja učenika, sukladno Okvirnom zakonu, Statusu škole i imenuju se aktom osnivača.

Ravnatelj, pomoćnik ravnatelja i čelnici sindikata ne mogu biti članovi Školskog odbora u školama Županije.

Obnašanje dužnosti člana Školskog odbora dragovoljno je i bez naknade.

Članak 104.b.

Ako školski odbor ne obavlja poslove iz svog djelokruga u skladu sa Zakonom i drugim propisom ili te poslove obavlja na način koji onemogućava redovito poslovanje i djelatnost škole, Ministarstvo će naložiti osnivaču raspuštanje Školskog odbora.

U slučaju da osnivač ne postupi po nalogu Ministarstva u roku osam (8) dana, Ministarstvo će imenovati tročlano povjerenstvo, predstavnika zaposlenika škole, predstavnika osnivača predstavnika Ministarstva, koje će imati ovlasti Školskog odbora, ovim ovlasti koje su uvezi s imenovanjem i razrješenjem ravnatelja škole ili pomoćnika ravnatelja.

Ovlaštenja povjerenstva i stavka 2. ovog članka su privremena i traju do konstituiranja novog Školskog odbora, a najdulje tri (3) mjeseca računajući od dana njegova raspuštanja.

Članak 105.

Roditelji učenika imaju pravo, a škola obvezu, pomoći roditeljima da osnuju Vijeće roditelja i škole, s tim da roditelji čine natpolovičnu većinu u Vijeću.

Vijeće roditelja i škole ima zadaću:

- promovirati interese škole u zajednici na čijem području se škola nalazi,
- predstavljati stajalište roditelja učenika Školskom odboru,
- poticati angažman roditelja u radu škole,
- informirati Školski odbor o svojim stajalištima kada ocijeni da je to potrebno, ili o zahtjevu Školskog odbora, o svakom pitanju koje se odnosi na rad i upravljanje školom,
- sudjelovati u izradi i realiziranju odgovarajućih projekata kojima se potiče i unapređuje rad u školi, i

- kandidirati i birati predstavnike roditelja u Školskom odboru.

Način, postupak izbora i rada, te broj članova Vijeća roditelja i škole detaljnije se uređuje općim aktom škole.

Članak 106.

Za stručni organ u osnovnoj školi može se koristiti naziv kao što je učiteljsko vijeće, nastavničko vijeće, razredno vijeće, odjelsko vijeće, odjeljensko vijeće i stručni aktiv. Stručni organi u osnovnoj školi su: učiteljsko vijeće, razredno vijeće, odjelsko vijeće i stručni aktiv učitelja.

Učiteljsko vijeće čine svi učitelji i stručni suradnici a njegovim radom rukovodi ravnatelj škole.

Razredno vijeće čine svi učitelji koji izvode nastavu u određenim razredima, a njegovim radom rukovodi kolegij razrednika.

Odjelsko vijeće čine svi učitelji koji predaju u jednom razrednom odjelu, a njegovim radom rukovodi razrednik.

Stručni aktiv čine svi učitelji određenog nastavnog predmeta ili stručne oblasti a njegovim radom rukovodi predsjedatelj aktiva.

Djelokrug rada stručnih organa bliže se uređuje statutom i drugim općim aktima škole.

Članak 107.

Osnovna škola obvezno ima tajnika.

Za tajnika može biti izabrana osoba koja ima najmanje višu stručnu spremu, a prioritet kod prijama imaju kandidati pravne struke.

Statutom škole bliže se utvrđuju uvjeti koje treba ispunjavati osoba za radno mjesto tajnika škole.

VIII. OBVEZNA PEDAGOŠKA DOKUMENTACIJA I EVIDENCIJA

Članak 108.

Osnovne škole obvezno vode propisanu pedagošku dokumentaciju i evidenciju o učenicima i radu škole.

Obrasce pedagoške dokumentacije i evidencije koju čine (obrazovne isprave, matične knjige, dnevnicu rada, imenik učenika, spomenice škole i dr.) propisuje Ministarstvo posebnim propisom.

Članak 109.

Osnovna škola je dužna trajno čuvati matičnu knjigu i spomenicu škole.

Imenik i evidencija o ispitima čuva se deset (10) godina, a sva druga dokumentacija i evidencija o učenicima čuva se pet (5) godina.

IX. KAZNENE ODREDBE

Članak 110.

Novčanom kaznom od 500 do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj osnovna škola:

1. Ako započne s radom prije nego je dobila odobrenje sukladno propisanom (članak 26.),
2. Ako se odredi broj učenika u razrednom odjelu i broj razrednih odjela suprotno Pedagoškom standardu (članak 28.),
3. Ako izvodi nastavu po nastavnom planu i programa koji nisu propisani (članak 34.),
4. Ako ne donose Godišnji program rada u propisanom roku (članak 36.),
5. Ako izvodi nastav na jezicima suprotno propisanom (članak 37.)
6. Ako sredstva ostvarena prometom proizvoda i usluga učeničkog društva koristi nenamjenski (članak 39.),
7. Ako su u školi uporabi udžbenici i priručnici koji nisu odobreni (članak 41.),
8. Ako bez odobrenja skрати nastavni sat ili skрати, produlji i prekine nastavni proces (članak 46., 47. i 48.),
9. Ako upiše učenika u osnovnu školu bez utvrđenog psiho-fizičkog stanja od strane nadležnog povjerenstva (članak 51.),
10. Ako upiše učenika u školu suprotno propisanom (članak 54.),
11. Ako primi djelatnika u radni odnos suprotno propisanom (članak 83, 84. i 107.),
12. Ako ne osigura obvezni liječnički pregled za djelatnike (članak 91.) i
13. Ako u određenom roku ne donese statut i druge opće akte škole (članak 95.).

Članak 111.

Za prekršaj iz članka 110. ovoga Zakona kaznit će se i odgovorna osoba u osnovnoj školi novčanom kaznom od 300 do 800 KM.

Članak 112.

Za prekršaj iz članka 108. stavak 1. ovoga Zakona kaznit će se odgovorna osoba u osnovnoj školi novčanom kaznom od 500 do 1000 KM.

Članak 113.

Novčanom kaznom od 200 do 500 KM kaznit će se odgovorna osoba koja propusti predati prekršajnu prijavu protiv roditelja ili staratelja koji u propisanom roku ne upiše dijete u školu, odnosno koji ne skrbi za uredno i redovito pohađanje nastave od strane djeteta.

X. PRIJELAZNE I ZAKLJUČNE ODREDBE

Članak 114.

Učitelji i stručni suradnici koji se na dan stupanja na snagu ovoga Zakona zateknu u osnovnoj školi u radnom odnosu, a nemaju odgovarajuću stručnu spremu propisanu ovim Zakonom mogu nastaviti obavljanje poslova svoga radnog mjesta pod uvjetom da u roku od pet (5) godina od dana stupanja na snagu ovoga Zakona steknu odgovarajuću stručnu spremu. Ako u određenom roku djelatnik iz stavka 1. ovoga članka ne stekne propisanu stručnu spremu, ne može dalje obavljati odgojno-obrazovni rad u školi. Stjecanje propisane stručne spreme iz stavka 1. ovoga članka nisu obvezni učitelji, koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imaju najmanje dvadeset (20) godina rada u osnovnoj školi.

Članak 115.

Učitelji i stručni suradnici koji nemaju propisanu vrstu stručne spreme, a imaju odgovarajući stupanj, mogu zasnovati radni odnos u osnovnoj školi na određeno vrijeme sukladno Zakonu o radu ukoliko se na raspisani natječaj nije javila osoba koja ispunjava uvjete utvrđene ovim Zakonom i drugim propisom.

Članak 116.

Glazbenu kulturu predmetnoj nastavi, nakon stupanja na snagu ovoga Zakona mogu nesmetano nastaviti s izvedbom osobe koje imaju srednju glazbenu školu, odgovarajuće pedagoško-psihološko obrazovanje i položen stručni ispit te ukoliko već rade najmanje deset (10) godina na navedenim poslovima.

Članak 117.

Djelatnik koji na dan stupanja na snagu ovog Zakona obavlja poslove tajnika škole, a nema ovim Zakonom propisanu stručnu spremu, može nastaviti obavljanje posla tajnika pod uvjetom da u roku od pet (5) godina od dana stupanja na snagu ovog Zakona stekne propisanu stručnu spremu. Ukoliko djelatnik u roku iz stavka 1. ovog članka ne stekne propisanu stručnu spremu ne može dalje obavljati poslove tajnika škole.

Članak 118.

Provedbene propise iz članka 2., 10., 21., 37., 38., 49., 50., 51., 54., 58., 66., 67., 68., 70., 84., 86., 88, 94. i 108. ovoga Zakona Ministarstvo je dužno donijeti u roku od šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 119.

Do donošenja provedbenih propisa iz članka 118. ovog Zakona primjenjivat će se zatečeni provedbeni propisi u osnovnom školstvu ukoliko nisu u suprotnosti ovom Zakonu i drugom propisu.

Članak 120.

Na osnivanje i rad specijaliziranje osnovne škole i osnovne umjetničke škole, koje rade po posebnom nastavnom planu i programu odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona do donošenja posebnog propisa.

Članak 121.

Ministarstvo je dužno donijeti Pedagoški standard i Normativ iz članka 12. ovog Zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona. Ministarstvo može pojedinačnim aktom uređivati pojedina pitanja iz Pedagoškog standarda i Normativa do njihovog donošenja.

Članak 122.

Redovne osnovne škole, osnovne škole za djecu s posebnim potrebama i osnovne umjetničke škole dužne su uskladiti svoja opća akta i konstituirati Školske odbore, Vijeća roditelja i škole i Vijeća učenika prema odredbama ovog Zakona u roku od šest (6) mjeseci od dana njegova stupanja na snagu.

Škola iz stavka 1. ovoga članka nakon obavljenog usklađivanja dužne su sukladno članku 21. ovoga Zakona obaviti upis novih statusnih promjena u registre.

Članak 122a.

Postojeće pravilnike i druge provedbene propise Ministarstvo je obvezno uskladiti se s odredbama ovog Zakona u roku od šest (6) mjeseci od dana njegova stupanja na snagu. Navedene provedbene propise iz postojećeg i ovog Zakona Ministarstvo je obvezno donijeti u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakonu.

Članak 123.

Općinska vijeća nadležna prema mjestu sjedišta osnovne škole odlučit će najkasnije šest (6) mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona o preuzimanju i daljnjem obavljanju osnivačkih, vlasničkih i drugih prava nad zatečenim osnovnim školama koje su osnovane prema ranijim propisima.

Članak 124.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti primjena ranije donesenih zakona i uredaba iz oblasti osnovnog školstva na teritoriju Županije.

Članak 125.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u “ Narodnim novinama Hercegovačko-neretvanske županije“.